

Balancing as an analytical framework to explain Israel's foreign policy behavior towards the Islamic Republic of Iran in the period of 2012 to 2022

Nima Rezaei

Corresponding author, Assistant Professor, International Relations Department,
Faculty of Law and Political Science, Kharazmi University, Tehran, Iran.
(nrir2020@gmail.com)

Mojtabaa Shariati

Assistant Professor, Political Science Department, Faculty of Humanities, Yasuj
University, Yasuj, Iran. (nrir200200@gmail.com)

Abstract:

Following the US invasion of Afghanistan on October 7, 2001 and the invasion of Iraq on March 20, 2003 and the elimination of the Taliban and Saddam, the Islamic Republic of Iran, relying on components such as 1) increasing military capabilities, (especially in the missiles and drones' sector), 2) designing a regional program to support allies (axis of resistance) and 3) pursuing a peaceful nuclear program, presented itself as a regional power. At the same time, Israel put the weakening of the power components of the Islamic Republic of Iran on its agenda. Therefore, the main question is "What goals has Israel pursued in the period of 2012 to 2022 from balancing towards the Islamic Republic of Iran as a foreign policy behavior?", it presents the hypothesis that "Israel Through balancing, which is a government strategy or behavior, it tries to: 1) increase its capabilities; and 2) Weakening the capabilities of the Islamic Republic of Iran in order to a) to match or offset with the capabilities of the Islamic Republic of Iran and/or b) take steps to obtain a better range of results. The aim of this research is to extract a coherent model in order to analyze the behavior of Israel's foreign policy in the period of 2012 to 2022. Therefore, in this

research, the concept of balancing has been chosen in order to analyze Israel's foreign policy behavior. This research is descriptive-analytical. Relevant data has been collected from internet and library sources.

Keywords: Islamic Republic of Iran, Israel, Balancing, Capabilities, Balance of Power

موازنه‌سازی چارچوبی تحلیلی برای تبیین رفتار سیاست خارجی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲

نیما رضایی

نویسنده مسئول، استادیار گروه روابط بین‌الملل دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
Nrir2020@gmail.com

مجتبی شریعتی

استادیار گروه علوم سیاسی، دانشگاه یاسوج، یاسوج، ایران
m.shariati17@gmail.com

چکیده

به‌دنبال لشکرکشی ایالات متحده به افغانستان در ۷ اکتبر ۲۰۰۱ و تهاجم به عراق در ۲۰ مارس ۲۰۰۳ و حذف طالبان و صدام، جمهوری اسلامی ایران با اتکا به مؤلفه‌هایی نظیر ۱) ارتقای روزافزون توان‌مندی‌های نظامی (بالأخص در بخش موشک و پهپاد)، ۲) طراحی یک برنامه منطقه‌ای جهت حمایت از متحدان (محور مقاومت) و ۳) پیگیری برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای، خود را در قامت یک قدرت منطقه‌ای مطرح ساخت. هم‌زمان اسرائیل تضعیف مؤلفه‌های قدرت جمهوری اسلامی ایران را در دستور کار خود قرار داد. بنابراین این پژوهش در پی پاسخ به این سوال اصلی که «اسرائیل در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ از موازنه‌سازی در قبال جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک رفتار سیاست خارجی چه اهدافی را دنبال نموده است؟»، این فرضیه را ارائه می‌دهد که «اسرائیل به‌واسطه موازنه‌سازی که یک استراتژی یا رفتار دولتی است، می‌کوشد در راستای: ۱) افزایش توان‌مندی‌های خود؛ و ۲) تضعیف توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران به‌منظور الف) هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران و/یا ب) کسب طیف بهتری از نتایج گام بردارد». در این راستا هفت شیوه موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران شامل تشکیل ائتلاف منطقه‌ای (پیمان ابراهیم)، تلاش در راستای تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای، دیپلماسی درهم‌تنیده، موازنه‌سازی نیابتی، استراتژی

ایجاد شکاف [یا گوه‌ای]، ممانعت سرزمینی و اقدام پنهان مورد بررسی قرار می‌گیرد. هدف این پژوهش استخراج یک الگوی منسجم به‌منظور تحلیل رفتار سیاست خارجی اسرائیل در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ می‌باشد. از این‌رو، در این پژوهش مفهوم موازنه‌سازی به‌منظور تحلیل رفتار سیاست خارجی اسرائیل انتخاب گردیده است. این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد. داده‌های مربوطه از منابع وب‌محور (اینترنتی) و کتاب‌خانه‌ای استخراج و گردآوری گردیده است.

واژگان کلیدی: جمهوری اسلامی ایران، اسرائیل، موازنه‌سازی، توان‌مندی‌ها، موازنه قدرت

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۳۰ تاریخ بازبینی: ۱۴۰۱/۰۵/۰۴ تاریخ پذیرش ۱۴۰۱/۰۶/۱۶

۱. مقدمه

«چرا اسرائیل در سالیان اخیر حملات هوایی به محموله‌های ارسالی جمهوری اسلامی ایران به سوریه را در دستور کار قرار داده است؟»، «انگیزه و منافع اسرائیل از امضای توافق‌های ابراهیم که با مساعدت ویژه دولت ترامپ انجام پذیرفت، چیست؟»، «افزایش عملیات‌های امنیتی در داخل خاک ایران و خراب‌کاری در تأسیسات هسته‌ای و نظامی ایران توسط اسرائیل از چه مؤلفه‌(هایی) نشأت می‌گیرد؟»، «چرا اسرائیل به دنبال تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای به رهبری ایالات متحده می‌باشد؟»، «تلاش اسرائیل در راستای معرفی جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک تهدید متوجه امنیت بین‌الملل براساس چه منطقی انجام می‌پذیرد؟» و ...

اگرچه با چارچوب‌های نظری مختلف می‌توان پاسخ‌های متفاوتی به این پرسش‌ها ارائه داد، لکن در این پژوهش مفهوم «موازنه‌سازی» به عنوان چارچوب نظری پژوهش حاضر انتخاب گردیده تا بتوان به سؤالاتی از این دست که در مورد رفتار سیاست خارجی اسرائیل در قبال جمهوری اسلامی ایران مطرح هستند، پاسخ داد. هدف این پژوهش استخراج یک الگوی منسجم و تکرارشونده به منظور تحلیل رفتار سیاست خارجی اسرائیل در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ می‌باشد.

موازنه‌سازی مبتنی بر یک الگوی بسیار ساده است. فرض کنیم در دو کفه ترازوی شاهین‌دار، دو وزنه یکسان قرار دارند. در این حالت تعادل برقرار می‌باشد و دو کفه

ترازو در یک سطح و تراز قرار می‌گیرند. اگر وزنه‌ای را به یکی از کفه‌های ترازو اضافه نماییم، آن‌گاه تعادل برهم خورده و یکی از کفه‌ها که سنگین‌تر است پایین رفته و کفه دیگر که سبک‌تر می‌باشد به سمت بالا می‌رود. الگوی موازنه قدرت دقیقاً بر این اساس است. حال اگر به کفه سبک‌تر وزنه‌ای دیگر اضافه نماییم یا از کفه سنگین‌تر وزنه دوم را برداریم، آن‌گاه مجدد موازنه و تعادل برقرار شده و دو کفه ترازو در یک سطح و تراز قرار می‌گیرند. موازنه‌سازی مکانیسمی مشابه قرار دادن وزنه تعادل بر کفه سبک‌تر یا برداشتن وزنه از کفه سنگین‌تر دارد. یک دولت به‌واسطه موازنه‌سازی که یک استراتژی یا رفتار سیاست خارجی است، می‌کوشد در زمان برهم‌خوردن موازنه قدرت، نسبت به افزایش توان‌مندی‌های خود؛ یا تضعیف توان‌مندی‌های حریف و رقیب اقدام نماید تا مجدداً موازنه و تعادل برقرار گردد.

در سالیان اخیر به‌دلایلی که مورد اشاره قرار می‌گیرند، موازنه قدرت به‌نفع جمهوری اسلامی ایران و به‌ضرر اسرائیل برهم خورده است. از این‌رو، اسرائیل با در پیش گرفتن سیاست موازنه‌سازی به‌دنبال افزایش توان‌مندی‌های خود؛ یا تضعیف توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران می‌باشد تا مجدداً موازنه و تعادل برقرار گردد. بنابراین این پژوهش در پی پاسخ به این سوال اصلی که «با بهره‌گیری از مفهوم موازنه‌سازی، رفتار سیاست خارجی اسرائیل در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ چگونه ارزیابی می‌گردد؟»، این فرضیه را ارائه می‌دهد که «اسرائیل به‌واسطه موازنه‌سازی که یک استراتژی یا رفتار دولتی است، می‌کوشد در راستای: ۱) افزایش توان‌مندی‌های خود؛ و ۲) تضعیف توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران به‌منظور الف) هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران و/یا ب) کسب طیف بهتری از نتایج گام بردارد». در این راستا هفت شیوه موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران شامل تشکیل ائتلاف منطقه‌ای (پیمان ابراهیم)، تلاش در راستای تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای، دیپلماسی درهم‌تنیده، موازنه‌سازی نیابتی، استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای]، ممانعت سرزمینی و اقدام پنهان مورد بررسی قرار می‌گیرد. این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد. داده‌های مربوطه از منابع وب‌محور (اینترنتی) و کتاب‌خانه‌ای استخراج و گردآوری گردیده است. در بخش اول، چارچوب نظری این پژوهش مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این بخش، کلیاتی درباب (نشو)رئالیسم، مفهوم «موازنه قدرت» و تقسیم‌بندی‌های دوگانه آن، موازنه‌سازی و مفاهیم «موازنه‌سازی خارجی»، «موازنه‌سازی داخلی»، «موازنه‌سازی سخت»، «موازنه‌سازی نرم»، «موازنه‌سازی مثبت» و «موازنه‌سازی منفی»، دلایل اتخاذ رویکرد

مبتنی بر موازنه‌سازی توسط یک دولت و شیوه‌های موازنه‌سازی مورد تدقیق قرار می‌گیرند. در بخش دوم پژوهش، رفتار سیاست خارجی اسرائیل در قبال جمهوری اسلامی ایران (۲۰۲۲-۲۰۱۲) با بهره‌گیری از چارچوب نظری که در بخش اول بدان پرداخته خواهد شد، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. در این بخش به عناوینی نظیر جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک قدرت در حال ظهور، ابعاد موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران و شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران پرداخته می‌شود.

۲. چارچوب نظری

۲-۱. موازنه قدرت و تقسیم‌بندی‌های موجود در آن

«جک اس. لوی» بر این باور است که «موازنه قدرت یکی از قدیمی‌ترین و بنیادی‌ترین مفاهیم در مطالعه روابط بین‌الملل است» (Levy, 2004, p. 29). «ولفورت، کافمن و لیتل» در مقدمه کتاب معروف «موازنه قدرت در تاریخ جهان» عنوان می‌دارند که «موازنه قوا یکی از تأثیرگذارترین مفاهیم در رشته روابط بین‌الملل می‌باشد. هیچ مفهوم نظری دیگری به اندازه این مفهوم موضوع تحقیق علمی قرار نگرفته است و احتمالاً هیچ‌یک از مفاهیم دیگر در رشته روابط بین‌الملل به اندازه این مفهوم توسط تحلیل‌گران و دست‌اندرکاران سیاست خارجی^۱ تکرار نشده است» (Wohlforth, Kaufman & Little, 2007, p. 1). «دیوید هیوم^۲ موازنه قدرت را به‌عنوان یک قانون علمی^۳ در نظر می‌گرفت» (Levy & Thompson, 2005, p. 1). «لوی» متذکر می‌گردد که یک نظریه واحد موازنه قدرت وجود ندارد، بلکه نظریه‌های گوناگونی در مورد موازنه قدرت وجود دارد. عمده این نظریه‌ها در اصل مجموعه‌ای از فرضیه‌های مجزا هستند که هنوز در یک نظریه خوش‌ساخت^۴ ادغام نشده‌اند (Levy, 2004, p. 31). در این راستا، «مت ایلزتراپ- سن جیووانی» عنوان می‌دارد معمول است که هر بحثی در مورد موازنه قدرت را با متذکر شدن این نکته آغاز نماییم که یک نظریه واحد در مورد موازنه قدرت وجود ندارد، بلکه نظریه‌های گوناگون با قلمروهای متفاوت وجود دارد که پیش‌بینی‌های متفاوت - و اغلب

1. foreign policy analysts and practitioners

2. David Hume

3. a scientific law

4. well-developed theory

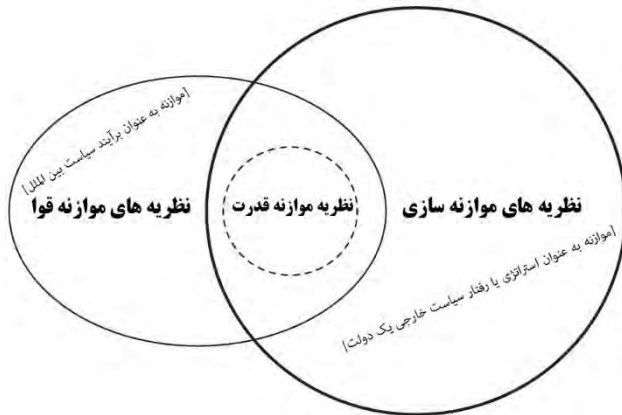
متناقضی - در مورد رفتار فردی دولت‌ها و برآیندهای سیستمیک [یا در سطح نظام]^۱ ارائه می‌دهند (Eilstrup- Sangiovanni, 2009, p. 349).

«سوزان بی. مارتین» متذکر می‌گردد که در سنت نظریه موازنه قدرت می‌توان دو شاخه اصلی را شناسایی نمود: شاخه اول، نظریه موازنه قدرت سیستمیک [یا در سطح نظام]^۲ است که با [بررسی] تکرار موازنه‌های خشن قدرت در درون نظام بین‌الملل سر و کار دارد، در حالی که شاخه دوم بر نظریه موازنه قدرت به‌عنوان یک راهنما یا توضیح‌دهنده رفتار دولت تمرکز دارد. در شاخه اول تمرکز بر توضیح رفتار یک دولت خاص نیست، بلکه تمرکز بر توضیح این مطلب است که چگونه تغییرات در توزیع قدرت در یک نظام بین‌الملل آنارشیک، محدودیت‌ها، فرصت‌ها و انگیزه‌های پیش روی دولت‌ها را شکل می‌دهد. توجه شاخه دوم به محدودیت‌های سیستمیک و برآیندهای بین‌المللی^۳ معطوف نیست، بلکه بر رفتار دولت‌ها تمرکز دارد. این شاخه بر موضوعات سیاست خارجی تمرکز دارد و دو مسأله را بررسی می‌کند: (۱) آیا دولت‌ها سعی در ایجاد موازنه قدرت دارند و (۲) چه چیزی تعیین می‌کند که دولت‌ها به‌دنبال «موازنه» باشند یا به‌دنبال «دنباله‌روی»^۴ (Martin, 2003, p. 62). «تی. وی. پل» نیز به دو رویکرد موازنه‌سازی و موازنه قوا^۵ اشاره می‌نماید. در رویکرد اول که معادل شاخه اول مورد اشاره «مارتین» می‌باشد، موازنه قوا به‌عنوان برآیندهای سیستمیک [یا در سطح نظام] یا برآیندهای زیر سیستمیک [یا در سطح نظام فرعی]^۶، یعنی به‌عنوان وضعیت‌های [برقراری] تعادل قدرت در بین دولت‌های اصلی در نظر گرفته می‌شود، در حالی که «موازنه‌سازی» که معادل شاخه دوم مورد اشاره «مارتین» می‌باشد، به‌عنوان استراتژی یا رفتار سیاست خارجی یک دولت^۷ در نظر گرفته می‌شود (Paul, 2004, p. 2).

«دنیل اچ. نکسن» نیز تقسیم‌بندی دوگانه‌ای تحت عنوان «نظریه‌های موازنه قوا»^۸ و «نظریه‌های موازنه‌سازی»^۹ ارائه داده که معادل تقسیم‌بندی‌های «مارتین» و

-
1. individual state behaviour and systemic outcomes
 2. systemic balance of power theory
 3. systemic constraints and international outcomes
 4. bandwagon
 5. balancing and balances of power
 6. as outcomes at the systemic or subsystemic levels
 7. as a state strategy or foreign policy behavior
 8. theories of power balances
 9. theories of balancing

«پل» می‌باشد و «نظریه موازنه قدرت»^۱ را به‌عنوان فصل مشترک دو نظریه فوق معرفی می‌نماید (شکل شماره یک).

شکل شماره یک: تقسیم‌بندی نکسن از نظریه‌های موازنه
(Nexon, 2009, p. 336)

۲-۲. موازنه‌سازی

پس از ذکر توضیحات درباره دوگانه «موازنه قوا» و «موازنه‌سازی»، اکنون به توضیح مفهوم «موازنه‌سازی»^۲ به‌عنوان استراتژی یا رفتار سیاست خارجی دولت‌ها پرداخته می‌شود.

«کای‌هی» معتقد است که موازنه‌سازی دارای چهار مشخصه می‌باشد: الف) موازنه‌سازی یک رفتار دولتی است. ب) هدف [اصلی] موازنه‌سازی دستیابی به امنیت می‌باشد. ج) هدف [ثانویه] موازنه‌سازی باید تغییر قدرت نسبی یک دولت در مقابل قدرت رقیب باشد. د) موازنه‌سازی متوجه تهدیدآمیزترین دولت یا قدرت‌مندترین دولت، یعنی یک تهدید بالقوه یا حتی یک رقیب سنتی^۳ می‌باشد (He, 2012, pp. 161-163). مشخص است که «هی» رئالیسم تدافعی و تهاجمی را در هم آمیخته است.

پس از ذکر چهار مشخصه «موازنه‌سازی» از منظر «هی»، اکنون به ذکر چهار تعریف مختلف از «موازنه‌سازی» پرداخته می‌شود. تفاوت در تعاریف موجود درباره مفهوم «موازنه‌سازی» در چهار تعریف ارائه شده زیر مشهود و بارز می‌باشد.

1. balance of power theory
2. balancing
3. most threatening state or the most powerful state, that is, a potential threat or even a traditional rival

«رندل ال. چوئلر» در کتاب «تهدیدهای بدون پاسخ: محدودیت‌های سیاسی موازنه قدرت» تعریف خود از مفهوم موازنه‌سازی را ارائه می‌دهد: موازنه‌سازی در کاربرد سنتی آن به معنای ایجاد یا تجمیع قدرت نظامی از طریق بسیج داخلی^۱ یا تشکیل اتحاد به منظور پیش‌گیری یا ممانعت از اشغال سرزمین [خودی]^۲ یا تسلط سیاسی و نظامی یک قدرت یا ائتلاف خارجی بر کشور می‌باشد. موازنه‌سازی تنها زمانی وجود دارد که مخاطرات ناشی از انقیاد سیاسی^۳ یا به صورت مشخص‌تر، تصرف سرزمین از جمله سرزمین مادری یا منافع حیاتی در خارج (مانند خطوط دریایی، متحدان، مستعمره‌ها و غیره) وجود داشته باشد. بنابراین، موازنه‌سازی مستلزم آن است که دولت‌ها سخت‌افزار نظامی خود را در راستای آمادگی برای [ورود به] یک جنگ احتمالی به سمت یک‌دیگر هدف گیرند (Schweller, 2006, p. 9). «کالین المن» عنوان می‌دارد که «موازنه‌سازی یک سیاست جبرانی [و متقابل]^۴ می‌باشد که با هدف بهبود قابلیت‌ها در راستای پیگیری مأموریت‌های نظامی به منظور [ایجاد] بازدارندگی و/یا شکست دولت دیگر طراحی شده است» (Elman, 2002, p. 8).

«رابرت جی. آرت» در نامه خود به فصلنامه معتبر «امنیت بین‌الملل» که به همراه پاسخ «استفان جی. بروکس و ویلیام سی. ولفورث» و هم‌چنین پاسخ «کئیر ای. لیبر و جرارد الکساندر» به آن نامه در قالب یک مقاله مشترک به چاپ رسیده است، این ادعا که «موازنه‌سازی» معادل چانه‌زنی سیاسی و اصطکاک معمول دیپلماتیک^۵ می‌باشد را رد می‌نماید. وی معتقد است که «موازنه‌سازی» به رفتاری اطلاق می‌شود که به منظور کسب طیف بهتری از نتایج برای یک دولت در مقابل یک دولت یا ائتلافی از دولت‌های دیگر طراحی شده است تا به واسطه افزایش منابع قدرت در اختیار آن دولت، مبادرت به خنثی‌سازی یا کاهش مزیت‌هایی که دولت یا ائتلاف [مخالف] از آن برخوردار است، بنماید (Art, Brooks, Wohlforth, Lieber & Alexander, 2005/06, pp. 183-184).

«کریستوفر لین» بر این باور است که رفتار [مبتنی بر] موازنه‌سازی شکلی از رفتار دولتی است^۶ و خاطر نشان می‌سازد که مفهوم موازنه‌سازی بیانگر ایده وزنه تعادل [یا پارسنگ]^۷ بالأخص قابلیت ایجاد توان‌مندی‌های مادی کافی به منظور تطابق

1. creation or aggregation of military power through internal mobilization
2. prevent or deter the territorial occupation
3. political subjugation
4. a countervailing policy
5. policy bargaining and normal diplomatic friction
6. balancing behavior is a form of state behavior
7. counterweight

- یا هم‌سطح شدن - با توان‌مندی‌های یک هژمون بالقوه یا واقعی می‌باشد (Layne, 2004, p. 106).

همان‌گونه که در تعاریف ارائه شده مشخص است، اختلاف زیادی میان این تعاریف وجود دارد. درک بهتر و دقیق‌تر این تفاوت در گرو شناخت شش مفهوم «موازنه‌سازی خارجی»، «موازنه‌سازی داخلی»، «موازنه‌سازی سخت»، «موازنه‌سازی نرم»، «موازنه‌سازی مثبت» و «موازنه‌سازی منفی» می‌باشد.

مفاهیم «موازنه‌سازی داخلی» و «موازنه‌سازی خارجی»^۱ توسط «کنت ان. والتز» و در کتاب مرجع «نظریه سیاست بین‌الملل» مطرح شدند. منظور والتز از «موازنه‌سازی داخلی» اتکا به توان‌مندی‌های داخلی [یک کشور]^۲ و منظور وی از «موازنه‌سازی خارجی» [تشکیل ائتلاف و] اتکا به توان‌مندی‌های متحدان^۳ می‌باشد. والتز معتقد است که موازنه‌سازی داخلی قابل اطمینان‌تر و مفیدتر از موازنه‌سازی خارجی می‌باشد (Waltz, 1979, p. 168). «ولفورت، کافمن و لیتل» معتقدند که موازنه‌سازی خارجی، شکل‌دهی اتحاد یا دیگر همکاری‌های اساسی بین‌دولتی^۴ است که با هدف زمین‌گیر نمودن هژمونی انجام می‌شود و موازنه‌سازی داخلی، افزایش قدرت دولت در پاسخ به یک هژمون بالقوه^۵ می‌باشد (Wohlforth, Kaufman & Little, 2007, p. 9). موازنه‌سازی داخلی (تقویت [زرادخانه] نظامی داخلی) و موازنه‌سازی خارجی (تشکیل اتحاد) دو گونه مختلف موازنه‌سازی می‌باشند. موازنه‌سازی داخلی و خارجی هر دو بر استفاده از ابزار نظامی به منظور زمین‌گیر نمودن تهدیدها و دستیابی به امنیت تأکید دارند (He, 2012, p. 159).

«موازنه‌سازی سخت» و «موازنه‌سازی نرم»^۶ دیگر تقسیم‌بندی موجود در درون مفهوم «موازنه‌سازی» می‌باشد. به صورت کلی، دولت‌ها در موازنه‌سازی سخت از ابزارهای نظامی استفاده می‌کنند و در موازنه‌سازی نرم از ابزارهای غیرنظامی بهره می‌جویند. «پل» عنوان می‌دارد که موازنه‌سازی سخت یک استراتژی است که اغلب توسط دولت‌هایی که در رقابت شدید بین دولتی درگیر هستند، به کار گرفته می‌شود. بنابراین، دولت‌ها استراتژی‌هایی را به منظور ایجاد و ارتقای قابلیت‌های نظامی خود و

-
1. internal balancing and external balancing
 2. relying on their own capabilities
 3. relying on the capabilities of allies
 4. alliance making or other substantive interstate cooperation
 5. enhancement of a state's power in response to a potential hegemon
 6. hard balancing and soft balancing

هم‌چنین ایجاد و حفظ اتحادها و ضداتحادهای رسمی^۱ اتخاذ می‌کنند تا با توان‌مندی‌های مخالفان اصلی خود برابری کند. برداشت‌های سنتی رئالیستی و نئورئالیستی از موازنه‌سازی عمدتاً ناظر بر موازنه‌سازی سخت هستند (Paul, 2004, p. 3). «رابرت ای. پیپ» این‌گونه استدلال می‌کند که موازنه‌سازی سخت به‌دنبال تغییر موازنه نظامی در یک درگیری واقعی یا (اغلب) بالقوه از طریق [مساومت و] کمک به [ارتقای] توان‌مندی‌های نظامی طرف ضعیف‌تر به‌واسطه تمهیداتی نظیر تقویت [زرادخانه] نظامی، [تشکیل] اتحاد جنگی و انتقال فن‌آوری نظامی به یک متحد^۲ می‌باشد (Pape, 2005, p. 36). «پل» معتقد است که موازنه‌سازی نرم زمانی اتفاق می‌افتد که دولت‌ها عموماً روابط حسنه یا تفاهات امنیتی محدودی را با یک‌دیگر برقرار و منعقد می‌کنند تا در برابر یک دولت [که به‌صورت] بالقوه تهدیدآمیز [می‌باشد] یا یک قدرت در حال ظهور^۳ موازنه برقرار نمایند. موازنه‌سازی نرم اغلب مبتنی بر تقویت محدود [زرادخانه] تسلیحات، رزمایش‌های موقت مشترک، یا همکاری در نهادهای منطقه‌ای یا بین‌المللی^۴ می‌باشد. اگر رقابت امنیتی تشدید شود و دولت قدرت‌مند رفتار تهدیدآمیز پیدا کند، ممکن است این سیاست‌ها به استراتژی‌های آشکار و موازنه‌سازی سخت تبدیل شوند (Paul, 2004, p. 3). «پیپ» بر این باور است که اگرچه موازنه‌سازی نرم متکی به ابزارهای غیرنظامی است، لکن هدف آن تأثیرگذاری واقعی و غیرمستقیم بر چشم‌انداز نظامی یک دولت برتر می‌باشد. سازوکارهای موازنه‌سازی نرم شامل ممانعت سرزمینی [ممانعت از دسترسی دشمن به سرزمین خودی]، دیپلماسی درهم تنیده، تقویت اقتصادی و ارسال سیگنال برای نشان دادن عزم مشارکت در یک ائتلاف موازنه‌ساز^۵ می‌باشد. همه این گام‌ها می‌تواند قدرت نظامی دولت برتر در جنگ [احتمالی] را تضعیف نماید (Pape, 2005, p. 36). از فحوای تعاریف «پل» و «پیپ» این‌گونه استنباط می‌شود که موازنه‌سازی سخت و نرم می‌توانند شامل موازنه‌سازی داخلی و موازنه‌سازی خارجی باشند.

-
1. formal alliances and counteralliances
 2. a military buildup, war-fighting alliance, or transfer of military technology to an ally
 3. a potentially threatening state or a rising power
 4. a limited arms buildup, ad hoc cooperative exercises, or collaboration in regional or international institutions
 5. territorial denial, entangling diplomacy, economic strengthening, and signaling of resolve to participate in a balancing coalition

ماهیت رقابت (Nature of Rivalry)	استراتژی‌های اصلی (Key Strategies)
شدید، آشکار، اغلب مبتنی بر حاصل جمع جبری صفر (zero sum)، دست‌آوردهای نسبی (relative gains) بیش‌ترین اهمیت را دارد	تقویت آشکار از رادخانه [تسلیمات (open arms buildup)، اتحادهای رسمی (formal alliances) یا هر دو
غیر آشکار یا غوطه‌ور (submerged)، مبتنی بر حاصل جمع جبری مضاعف (non-zero sum)، در حال حاضر نگرانی کمی در مورد دست-آوردهای نسبی وجود دارد	تقویت محدود [رادخانه] تسلیحات، تفاهات امنیتی غیررسمی، ضمنی یا موقتی در میان دولت‌های آسیب دیده (informal, tacit, or ad hoc security understandings among affected states) در داخل یا خارج از نهادهای بین‌المللی، استراتژی پیش‌گیرانه (preventive strategy)

جدول شماره یک: رفتارهای موازنه‌ساز از منظر پل (Paul, 2004, p. 13)

«موازنه‌سازی منفی» و «موازنه‌سازی مثبت»^۱ سومین دسته‌بندی موجود در درون مفهوم «موازنه‌سازی» می‌باشد. «کای هی» معتقد است که موازنه‌سازی منفی به استراتژی‌ها یا تلاش‌های دیپلماتیک یک دولت با هدف تضعیف قدرت رقیب^۲ اشاره دارد. در مقابل، موازنه‌سازی مثبت به معنای تقویت قدرت یک دولت در سیاست جهانی^۳ می‌باشد (He, 2012, p. 154).

استراتژی‌های موازنه‌سازی دولت در شرایط آنارشی (State Balancing Strategies under Anarchy)			
موازنه‌سازی منفی (Negative Balancing) (تضعیف قدرت نسبی رقیب)		موازنه‌سازی مثبت (Positive Balancing) (افزایش قدرت یک دولت در مقابل رقیب)	
موازنه‌سازی از طریق ابزارهای غیر نظامی (Nonmilitary Balancing)	موازنه‌سازی ابه‌واسطه ابزارهای نظامی (Military Balancing)	موازنه‌سازی از طریق ابزارهای غیر نظامی (Nonmilitary Balancing)	موازنه‌سازی ابه‌واسطه ابزارهای نظامی (Military Balancing)
موازنه‌سازی داخلی: اعمال تحریم‌های اقتصادی (economic sanctions) عدم همکاری استراتژیک (strategic non-cooperation)	موازنه‌سازی داخلی: خراب‌کاری نظامی (military subversion) فروش تسلیحات به «دشمن دشمن» (arms sales to the "enemy of the enemy")	موازنه‌سازی داخلی: انتقال فن آوری استراتژیک به متحدان (strategic technology transfer to its allies) کمک‌های اقتصادی استراتژیک به متحدان (strategic economic aid to its allies)	موازنه‌سازی داخلی: مسابقات تسلیحاتی (arms races) بسیج نظامی (military mobilization)
موازنه‌سازی خارجی: اعمال محدودیت‌های نهادی (institutional constraints)	موازنه‌سازی خارجی: به‌کارگیری تلاش‌ها [در راستای] کنترل تسلیحاتی (arms control) دشمن	موازنه‌سازی خارجی:	موازنه‌سازی خارجی: تشکیل اتحاد (alliance formation)

جدول شماره دو: گونه‌شناسی استراتژی‌های موازنه‌سازی دولت از منظر هی

(He, 2012, p. 167)

1. negative balancing and positive balancing
2. to undermine a rival's power
3. to strengthen a state's own power in world politics

انواع موازنه‌سازی	توضیح
موازنه‌سازی داخلی (Internal Balancing)	- اتکا به توان‌مندی‌های داخلی (Waltz, 1979, p. 168) - افزایش قدرت دولت (Wohlforth, Kaufman & Little, 2007, p. 9) - تقویت ارزادخانه [نظامی داخلی] (He, 2012, p. 159)
موازنه‌سازی خارجی (External Balancing)	- [تشکیل ائتلاف و] اتکا به توان‌مندی‌های متحدان (Waltz, 1979, p. 168) - شکل‌دهی ائتلاف یا دیگر همکاری‌های اساسی بین‌دولتی (Wohlforth, Kaufman & Little, 2007, p. 9) - تشکیل ائتلاف (He, 2012, p. 159)
موازنه‌سازی سخت (Hard Balancing)	- دولت‌ها استراتژی‌هایی را به‌منظور ایجاد و ارتقای قابلیت‌های نظامی خود و هم‌چنین ایجاد و حفظ ائتلافها و ضدائتلاف‌های رسمی اتخاذ می‌کنند تا با توان‌مندی‌های مخالفان اصلی خود برابری کند (Paul, 2004, p. 3) - موازنه‌سازی سخت به‌دنبال تغییر موازنه نظامی در یک درگیری واقعی یا بالقوه از طریق کمک به [ارتقای] توان‌مندی‌های نظامی طرف ضعیف‌تر به‌واسطه تمهیدات مختلف می‌باشد. (Page, 2005, p. 36)
موازنه‌سازی نرم (Soft Balancing)	- موازنه‌سازی نرم زمانی اتفاق می‌افتد که دولت‌ها عموماً روابط حسنه یا تفاهات امنیتی محدودی را با یکدیگر برقرار می‌کنند تا در برابر یک دولت [که به‌صورت] بالقوه تهدیدآمیز [می‌باشد] یا یک قدرت در حال ظهور موازنه برقرار نمایند (Paul, 2004, p. 3) - اگرچه موازنه‌سازی نرم متکی به ابزارهای غیرنظامی است، لکن هدف آن تأثیرگذاری واقعی و غیرمستقیم بر چشم‌انداز نظامی یک دولت برتر می‌باشد. (Page, 2005, p. 36)
موازنه‌سازی منفی (Negative Balancing)	به استراتژی‌ها یا تلاش‌های دیپلماتیک یک دولت با هدف تضعیف قدرت رقیب اشاره دارد (He, 2012, p. 154)
موازنه‌سازی مثبت (Positive Balancing)	به‌معنای تقویت قدرت یک دولت در سیاست جهانی می‌باشد (He, 2012, p. 154)

جدول شماره سه: دسته‌بندی اشکال مختلف موازنه‌سازی

(منبع: نگارندگان)

۲-۳. شیوه‌های موازنه‌سازی

در این بخش به توضیح پنج روش موازنه‌سازی شامل «دیپلماسی درهم‌تنیده»، «موازنه‌سازی نیابتی»، «تقویت اقتصادی»، «استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای]» و «مانعت سرزمینی» پرداخته می‌شود. لازم به ذکر است که روش‌های موازنه‌سازی دیگری نظیر «افسار زدن و سواری گرفتن [از هژمون]»^۱ (Layne, 2006, p. 9)، «[تشکیل] اتحاد زنجیره‌ای [و به هم چسبیده]»^۲ (Christensen & Snyder, 1990, p. 140)، «تفرقه انداختن و موازنه کردن»^۳ (Nexon, 2009, p. 345)، «موازنه‌سازی از طریق جایگزینی کالاهای عمومی»^۴ (Nexon, 2009, p. 346)، «فرصت‌طلبی [از طریق انداختن بار مسوولیت خود بر دوش دیگران و عدم تقبل هزینه‌های اتحاد]»^۵ (Christensen & Snyder, 1990, p. 141)، «استراتژی فرارونده»^۶ (Schroeder, 1994, p. 117)، «اتحاد دولت‌های ضعیف»^۷ (Labs, 1992, p. 390) و بسیاری موارد دیگر نیز وجود دارند که به‌دلیل محدودیت‌های حجمی مقالات علمی-پژوهشی امکان ذکر و بررسی تمامی آن‌ها میسر نیست. چهار شیوه موازنه‌سازی شامل دیپلماسی

1. Leash-slipping
2. Chain-ganging
3. Divide-and-balance
4. Balancing through public goods substitution
5. Buck-passing
6. Transcending
7. Weak States Alliance

درهم‌تنیده^۱، موازنه‌سازی نیابتی^۲، استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای]^۳ و ممانعت سرزمینی^۴ که اسرائیل آن‌ها را به‌منظور موازنه‌سازی در برابر جمهوری اسلامی ایران به‌کار می‌گیرد، در بخش بعدی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۳. رفتار سیاست خارجی اسرائیل در قبال جمهوری اسلامی ایران (۲۰۱۲-۲۰۲۲)

۳-۱. جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک قدرت در حال ظهور

اسرائیل از بدو پیدایش خود در ۱۱ مه ۱۹۴۸ (۲۱ اردیبهشت ۱۳۲۷) جنگ‌های مختلفی را در منطقه غرب آسیا (خاورمیانه) از جمله در سال‌های ۱۹۴۸، ۱۹۵۶، ۱۹۶۷، ۱۹۷۳ و ۱۹۸۲ با پیروزی کامل پشت سر نهاده است. به‌دنبال پیروزی انقلاب اسلامی در ۱۱ فوریه ۱۹۷۹ (۲۲ بهمن ۱۳۵۷)، ایران که تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی مطابق دکترین پیرامونی «بن‌گوریون» یکی از متحدان غیر عرب‌زبان اسرائیل در منطقه بود، به یک دشمن استراتژیک برای آن رژیم مبدل گردید. به‌دنبال ۱) لشکرکشی ایالات متحده به افغانستان در ۷ اکتبر ۲۰۰۱ (۱۵ مهر ۱۳۸۰) و تهاجم به عراق در ۲۰ مارس ۲۰۰۳ (۲۹ اسفند ۱۳۸۱) و حذف دو حریف یا دشمن همسایه جمهوری اسلامی ایران، ۲) ارتقای توان نظامی و تحویل اولین موشک بالستیک میان‌برد ساخت داخل با سوخت مایع به نیروهای مسلح در ۲۰ جولای ۲۰۰۳ (۲۹ تیر ۱۳۸۲)، ۳) طراحی یک برنامه منطقه‌ای جهت حمایت از متحدان در سطح منطقه که میوه آن در جنگ‌های ۳۳ روزه اسرائیل-لبنان در سال ۲۰۰۶ و جنگ ۲۲ روزه اسرائیل-غزه در دسامبر ۲۰۰۸ تا ژانویه ۲۰۰۹ چیده شد، ۴) پیگیری برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران که اسناد آن در کنفرانس خبری «علی‌رضا جعفرزاده»، سخنگوی گروهک منافقین به‌تاریخ ۱۴ اوت ۲۰۰۲ (۲۳ مرداد ۱۳۸۱) منتشر گردید (گفته می‌شد این اسناد ساخته و پرداخته نهادهای اطلاعاتی اسرائیل هستند)، جمهوری اسلامی ایران که مستظهر به بسیاری از مؤلفه‌های قدرت مادی و معنوی بود، خود را در قامت یک قدرت منطقه‌ای مطرح ساخت. به اذعان اندیشکده‌های معتبر غربی از جمله «مؤسسه بین‌المللی مطالعات راهبردی (IISS)»^۵ امروزه جمهوری اسلامی ایران بزرگ‌ترین نیروی نظامی در سطح منطقه غرب آسیا با

1. Entangling diplomacy

2. Proxy balancing

3. Wedge strategy

4. Territorial denial

5. The International Institute for Strategic Studies (IISS)

استعداد ۶۱۰ هزار نفر (شامل ارتش+ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) و بالاتر از کشورهای مصر با ۴۳۸۵۰۰، عربستان سعودی با ۲۵۷۰۰۰، مراکش با ۱۹۵۸۰۰، عراق با ۱۹۳۰۰۰، رژیم صهیونیستی با ۱۶۹۵۰۰، سوریه با ۱۶۹۰۰۰، الجزایر با ۱۳۹۰۰۰، اردن با ۱۰۰۵۰۰، امارات متحده عربی با ۶۳۰۰۰ نیروی نظامی را دارا می‌باشد (The International Institution for Strategic Studies, 2022, pp. 318).

با توجه به تأکید رئالیست‌های تدافعی بر اهمیت «امنیت»، آن‌ها معتقدند که «دولت‌هایی که به‌عنوان تهاجمی^۱ تلقی می‌شوند، احتمالاً دیگران را تحریک می‌کنند تا در برابر آن‌ها دست به موازنه بزنند» (Walt, 1990, p. 25). در مقابل، رئالیست‌های تهاجمی (Mearsheimer, 2001, p. 21) بر این باورند که هدف موازنه‌سازی جلوگیری از افزایش قدرت یک قدرت در حال ظهور می‌باشد.

فارغ از آن‌که بخواهیم هدف اسرائیل را موازنه‌سازی در برابر یک تهدید (یعنی جمهوری اسلامی ایران) در نظر بگیریم یا هدف اسرائیل را موازنه‌سازی در برابر یک قدرت در حال ظهور (یعنی جمهوری اسلامی ایران) معرفی نماییم، آن‌چه که واضح و مبرهن است در پیش گرفتن سیاست و رفتار موازنه‌سازی توسط اسرائیل در قبال جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

۲-۳. ابعاد موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران

همان‌گونه که پیش‌تر توضیح داده شد، کارویژه موازنه‌سازی:

- ۱) افزایش توان‌مندی‌های یک دولت یا یک ائتلاف (موازنه‌سازی مثبت)؛ و/یا
 - ۲) کاهش توان‌مندی‌های دولت یا ائتلاف رقیب (موازنه‌سازی منفی)، به‌منظور هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های دولت یا ائتلاف رقیب و/یا کسب طیف بهتری از نتایج می‌باشد. (Nexon, 2009, p. 342)، (Layne, 2004, p. 106)، (Art, Brooks, Wohlforth, Lieber & Alexander, 2005/06, pp. 183-184)
- به‌منظور تبیین دقیق رفتار موازنه‌سازی اسرائیل لازم است که به‌صورت بسیار مختصر و موجز عناصر و مؤلفه‌های توان‌مندی‌های مادی جمهوری اسلامی ایران را بیان نماییم. توان‌مندی‌های مادی جمهوری اسلامی ایران دارای سه مؤلفه می‌باشد:
- ۱) توان نظامی بسیار بالا بالأخص در حوزه موشک و پهپاد (در بخش‌های بعدی به آمار آن به نقل از اندیشکده‌های غربی از جمله IISS پرداخته می‌شود).

۲) تشکیل یک ائتلاف منطقه‌ای با حضور متحدان دولتی (نظیر سوریه) و غیردولتی (نظیر حشدالشعبی عراق، انصارا... یمن، حزب... لبنان و حماس، جنبش جهاد اسلامی و جنبش صابرین در فلسطین)

۳) قابلیت‌های علمی بالا از جمله دانش هسته‌ای.

بنابراین اسرائیل می‌کوشد که به واسطه موازنه‌سازی، در راستای: ۱) افزایش توان‌مندی‌های خود (موازنه‌سازی مثبت)؛ و ۲) تضعیف توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران (موازنه‌سازی منفی) به منظور هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران و/یا کسب طیف بهتری از نتایج گام بردارد.

۳-۳. شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران

با ذکر این توضیح که موازنه‌سازی یک استراتژی یا رفتار دولتی می‌باشد، به بررسی هفت شیوه موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران به عنوان رفتار سیاست خارجی اسرائیل پرداخته می‌شود. لازم به ذکر است که علاوه بر این هفت شیوه، اسرائیل شیوه‌های دیگری را نیز به منظور موازنه‌سازی در برابر جمهوری اسلامی ایران به کار می‌گیرد که به دلیل محدودیت‌های حجمی مقالات علمی- پژوهشی امکان پرداختن به همه آن‌ها میسر نیست.

در بخش اول به آن دسته از شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل که در راستای افزایش توان‌مندی‌های آن رژیم صورت می‌پذیرد (موازنه‌سازی مثبت)، پرداخته می‌شود.

۱-۳-۳. موازنه‌سازی مثبت: افزایش توان‌مندی‌های اسرائیل

در این بخش یک شیوه موازنه‌سازی اسرائیل شامل تشکیل یک ائتلاف غیرنظامی (توافق‌های آبراهام) مورد بررسی قرار می‌گیرد که در راستای افزایش توان‌مندی‌های آن رژیم صورت می‌پذیرد (موازنه‌سازی مثبت). لازم به ذکر است که اصطلاح موازنه‌سازی مثبت توسط «کای هی» مطرح شده و به آن دسته از موازنه‌سازی‌ها اطلاق می‌گردد که در راستای تقویت قدرت یک دولت در سیاست جهانی عمل می‌نماید (He, 2012, p. 154).

۱-۳-۳-۱: تشکیل ائتلاف منطقه‌ای غیرنظامی (توافق‌های ابراهیم): موازنه‌سازی

خارجی - موازنه‌سازی نرم

یکی از شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل در ده سال اخیر (۲۰۱۲-۲۰۲۲)، توافق‌های آبراهام می‌باشد که در تاریخ ۱۵ سپتامبر ۲۰۲۰ (۲۵ شهریور ۱۳۹۹) میان اسرائیل، امارات متحده عربی و بحرین در حضور «دانلد جی. ترامپ»، رییس جمهور

ایالات متحده در کاخ سفید امضاء شد. «ترامپ» در مراسم امضای این موافقت‌نامه‌ها و در حضور بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، عبدال... بن‌زاید آل‌نهیان، وزیر خارجه و همکاری‌های بین‌المللی امارات متحده عربی و عبداللطیف بن راشد الزیانی، وزیر خارجه بحرین اظهار داشت: امروز بعدازظهر این‌جا هستیم تا مسیر تاریخ را تغییر دهیم. پس از دهه‌ها تفرقه و درگیری، ما طلوع یک خاورمیانه جدید را رقم می‌زنیم... تا لحظاتی دیگر، این رهبران آینده‌نگر^۱ دو قرارداد صلح بین اسرائیل و دولت‌های عرب [که آخرین بار آن بیش از ربع قرن [پیش محقق شده] امضا خواهند نمود. در کل تاریخ اسرائیل، قبلاً تنها دو توافق از این دست وجود داشته است. اکنون ما در یک ماه به ۲ عدد از این توافق‌ها رسیده‌ایم و موارد بیش‌تری وجود دارد که باید دنبال شود. اسرائیل، امارات متحده عربی و بحرین سفارت‌خانه‌هایی را ایجاد می‌کنند، سفیران خود را مبادله نموده و همکاری را آغاز می‌نمایند - و به‌عنوان شرکا در طیف وسیعی از بخش‌ها، از گردشگری گرفته تا تجارت و مراقبت‌های بهداشتی تا امنیت، به شدت با یکدیگر همکاری می‌نمایند (Trump, September 15, 2020). منظور ترامپ از عبارت «در کل تاریخ اسرائیل، قبلاً تنها دو توافق از این دست وجود داشته است»، توافق‌نامه‌های صلح بین مصر و اسرائیل در سال ۱۹۷۹ و بین اردن و اسرائیل در سال ۱۹۹۴ می‌باشد. ضمناً اگرچه ترامپ تا پایان عمر دولت خود نتوانست عربستان سعودی را متقاعد به پذیرش پیمان ابراهیم نماید، لکن سودان در ۲۳ اکتبر ۲۰۲۰ (۲ آبان ۱۳۹۹) و مراکش در ۱۰ دسامبر ۲۰۲۰ (۲۰ آذر ۱۳۹۹) در ازای دریافت برخی مشوق‌ها از ایالات متحده به توافق‌های ابراهیم پیوستند و تصمیم به عادی‌سازی روابط با اسرائیل گرفتند.

سوالی که در مورد این شیوه موازنه‌سازی اسرائیل وجود دارد آن است که آیا هدف (یا اهداف) عمده موازنه‌سازی یعنی (۱) هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران و/یا (۲) کسب طیف بهتری از نتایج محقق شده است یا خیر؟ اگرچه نمی‌توان با قاطعیت هدف اسرائیل از تشکیل این ائتلاف که با مساعدت ویژه دولت ایالات متحده صورت پذیرفت را ارتقای توان‌مندی‌های نظامی عنوان نمود، لکن آمار مندرج در جدول شماره چهار که برآورد استراتژیک جمهوری اسلامی ایران، اسرائیل، مراکش، سودان، امارات متحده عربی و بحرین به نقل از «مؤسسه بین‌المللی مطالعات راهبردی (IIS)» می‌باشد، نشان می‌دهد که حتی اگر اسرائیل به دنبال

1. these visionary leaders

اهداف نظامی نیز بوده، بازهم هدف نخست یعنی هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران محقق نشده است، زیرا مجموع توان‌مندی‌های نظامی اسرائیل، مراکش، سودان، امارات متحده عربی و بحرین هنوز بسیار کم‌تر از توان‌مندی‌های نظامی جمهوری اسلامی ایران (بالأخص توان موشکی و پهپادی) می‌باشد.

جدول شماره چهار: برآورد استراتژیک جمهوری اسلامی ایران و امضاکنندگان توافق‌های ابراهیم به نقل از

پارامتر	جمهوری اسلامی ایران (سپاه + ارتش)	اسرائیل	مراکش	سودان	امارات متحده عربی	بحرین
تعداد کل نیروهای مسلح فعال (Active) نیروی زمینی (Army)	۶۱۰۰۰۰	۱۶۹۵۰۰	۱۹۵۸۰۰	۱۰۴۳۰۰	۶۳۰۰۰	۸۲۰۰
نیروی دریایی (Navy) + بخش هوایی نیروی دریایی (Naval Aviation) + تفنگداران دریایی (Marines or Naval Infantry)	۳۸۰۰۰	۹۵۰۰	۷۸۰۰	۱۳۰۰	۲۵۰۰	۷۰۰
نیروی هوایی (Air Force) + پدافند هوایی (Air Defence)	۶۷۰۰۰	۳۴۰۰۰	۱۳۰۰۰	۳۰۰۰	۴۵۰۰	۱۵۰۰
نیروهای ژاندارمری و شبه‌نظامی (Gendarmerie & Paramilitary)	۴۰۰۰۰ تا ۶۰۰۰۰	۸۰۰۰	۵۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	ذکر نشده	۱۱۲۶۰
نیروهای ذخیره (Reserve)	۱۲/۶ میلیون (سیسج مردمی) که از این تعداد ۶۰۰۰۰۰ نفر توان رزمی دارند	۴۶۵۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	.	.	.
تعداد زیردریایی (submarines)	۵ (سپاه ذکر نشده + ارتش ۱۷)
تعداد پرتابگرهای موشک زمین به زمین (surface-to-surface missile Launchers)	۱۸۰ (هوافضای سپاه ۱۵۰ + ارتش ۳۰)	۲۴	.	.	۶	.
تعداد سامانه‌های دفاع هوایی (Air Defence)	(سپاه ذکر نشده + ارتش ۴۱۰) (آرو)	۲۴ + ۴۰ (سامانه آرو)	۶۷	۱۸	۱۲ + ۴۲ (سامانه ضدموشک تاد)	۱۳
تعداد تانک‌های اصلی میدان نبرد (Main Battle Tank or MBT)	(سپاه ذکر نشده + ارتش ۱۵۱۳)	۴۰۰	۶۵۶	۴۶۵	۵۰ + ۲۰۳	۱۰۰
تعداد عراده‌های توپ جنگی (Artillery)	(سپاه ذکر نشده + ارتش ۶۷۹۸)	۵۳۰	۲۳۱۷	۸۶۰	۶۱۹	۱۷۵
تعداد کل شناورهای [اداری قابلیت] رزمی (Combatants)	۱۹۵ (سپاه ۱۲۷ + ارتش ۶۸)	۴۹	۷۱	۱۱	۱۱۵ + ۴۳	۲۱
تعداد کل جنگنده‌های با توان رزمی (Aircraft- combat capable)	(سپاه ذکر نشده + ارتش ۳۳۲)	۳۳۹	۹۰	۵۹	۳۷ + ۱۵۶	۳۸
تعداد بالگردهای تهاجمی (Attack)	(سپاه ذکر نشده + ارتش ۵۰)	۴۳	۳۳	۴۰	۲۸	۲۲

IISS

(The International Institute for Strategic Studies, 2022, pp. 335- 376)

(The International Institute for Strategic Studies, 2022, pp. 497- 499)

اما توافق‌های ابراهیم می‌تولند در حوزه‌های اقتصادی (از جمله گردشگری) و دیپلماتیک- رسانه‌ای آورده‌هایی را در سبد اسرائیل قرار دهد و منجر به کسب طیف بهتری از نتایج برای آن رژیم شود. به‌عنوان نمونه، در تماس تلفنی بنیامین نتانیاهو،

نخست‌وزیر اسرائیل با شیخ محمد بن‌زاید، ولیعهد امارات متحده عربی در ۱۲ مارس ۲۰۲۱ (۲۲ اسفند ۱۳۹۹)، امارات متحده عربی از قصد خود برای سرمایه‌گذاری ۱۰ میلیارد دلاری در بخش‌های استراتژیک اسرائیل از جمله انرژی، تولید، آب، فضا، مراقبت‌های بهداشتی و فن‌آوری‌های بخش کشاورزی^۱ خبر داد. تارنمای رسمی وزارت خارجه و همکاری‌های بین‌الملل امارات متحده عربی ضمن اعلام این خبر، این‌گونه تحلیل نمود که «این سرمایه‌گذاری بر اساس توافق‌نامه تاریخی ابراهیم شکل گرفته است و هدف آن تقویت روابط اقتصادی بین دو اقتصاد پر رونق منطقه^۲، فعال‌سازی سرمایه‌گذاری‌ها و فرصت‌های مشارکت در راستای پیش‌برد پیشرفت‌های اجتماعی - اقتصادی می‌باشد» (United Arab Emirates Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation, March 14, 2021, paragraph 3). در بعد امنیتی موضوع پیچیده‌تر است. ذکر یک مقدمه بسیار کوتاه در راستای تحلیل موضوع ضروری است. معمولاً اطلاعات را معادل سه اصطلاح اطلاعات آشکار (و در دسترس همه)^۳، اطلاعات مخفی و جمع‌آوری شده توسط سرویس‌های اطلاعاتی^۴ و داده^۵ در نظر می‌گیرند. پروفیسور «روی گادسون» چهار کارکرد برای Intelligence قائل است. وی عنوان می‌دارد که چهار عنصر (کارکرد یا رشته) مجزای اطلاعات: (i) جمع‌آوری، (ii) تحلیل، (iii) ضداطلاعات و (iv) اقدامات [یا عملیات] پنهان^۶ می‌باشند (Godson, 1987, p. 4). به واسطه استفاده موساد از قابلیت‌ها و زیرساخت‌های امارات متحده عربی، بحرین، سودان و مراکش می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری نمود که توافق‌نامه‌های ابراهیم می‌تولند منجر به کسب طیف بهتری از نتایج برای اسرائیل در حوزه امنیتی (مخصوصاً در بخش جمع‌آوری پنهان، ضداطلاعات و عملیات پنهان) شود.

۳-۳-۲. موازنه‌سازی منفی: در راستای کاهش توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی

ایران

در این بخش به آن دسته از شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل که در راستای تضعیف توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران انجام می‌پذیرد (موازنه‌سازی منفی)،

1. energy, manufacturing, water, space, healthcare and agri-tech

2. region's thriving economies

3. Information

4. Intelligence

5. Data

6. four discrete elements (functions or disciplines)

7. (i)collection, (ii)analysis, (iii)counter-intelligence, and (iv)covert action

پرداخته می‌شود. مجدداً یادآوری می‌نماید که هدف اسرائیل از موازنه‌سازی منفی (ومثبت)، هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران و/یا کسب طیف بهتری از نتایج می‌باشد.

۱-۲-۳: تلاش در راستای تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای در مقابل

جمهوری اسلامی ایران: موازنه‌سازی خارجی- موازنه‌سازی سخت

یکی دیگر از شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران تلاش در راستای تشکیل یک ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای متشکل از ایالات متحده (به‌عنوان قدرت فرامنطقه‌ای و رهبر ائتلاف)، امارات متحده عربی، بحرین، اردن، مصر و عربستان سعودی (به‌صورت غیررسمی) می‌باشد. ۲۰ ژوئن ۲۰۲۲ (۳۰ خرداد ۱۴۰۱)، «بنی گانتز»، وزیر دفاع اسرائیل از مساعدت این رژیم به تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای به رهبری ایالات متحده در برابر ایران^۱ خبر داد (Federman, June 20, 2022, paragraph 1). گانتز یک هفته بعد و در ۲۷ ژوئن ۲۰۲۲ (۶ تیر ۱۴۰۱)، باز هم از قصد اسرائیل برای تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای به‌منظور دفاع از اعضای ائتلاف در برابر [تهدید] ایران^۲ خبر داد (Gross, June 27, 2022, paragraph 1). وی در آغاز جلسه فراكسیون حزب آبی و سفید در کنست اظهار داشت: «ما در حال مشارکت گسترده با کشورهای دیگر در منطقه هستیم تا یک خاورمیانه امن، باثبات و مرفه ایجاد نماییم. علاوه بر موارد دیگر، این [مشارکت] شامل [تشکیل یک] دفاع هوایی [مشترک] نیز می‌شود». گانتز ظاهراً به گزارش روز یکشنبه [روزنامه] وال استریت ژورنال [ایالات متحده] اشاره می‌کرد که عنوان نموده بود ایالات متحده در اوایل سال جاری میلادی مذاکراتی را با نمایندگان از اسرائیل، عربستان سعودی، قطر، مصر، امارات متحده عربی، بحرین و اردن در خصوص مقابله با تهدیدهای ناشی از موشک‌ها و پهپادهای ایران در غرب آسیا^۳ انجام داده است (Gross, June 27, 2022, paragraph 3).

جدا از مشکلات فنی یکپارچه‌سازی سامانه‌های دفاع هوایی کشورهای عضو ائتلاف و شبکه‌سازی آن که «تام کاراکو»، مدیر پروژه دفاع موشکی در مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی^۴ به بخش‌هایی از آن اشاره می‌نماید (Seligman & Ward,

1. helping build a U.S.-led regional air-defense alliance against Iran

2. building a regional air defense alliance to defend its members from Iran

3. about countering the threat posed by Iranian missiles and drones in the Middle East

4. Tom Karako, director of the Missile Defense Project at the Center for Strategic and International Studies

July 12, 2022, paragraph 3)، نکته اساسی آن است که وقتی سامانه‌های پدافندی و دفاع موشکی ایالات متحده در منطقه (پاتریوت و تاد) از رهگیری موشک‌های بالستیک ایرانی در جریان حمله سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به پایگاه عین‌الاسد آمریکا در عراق در نیمه شب ۸ ژانویه ۲۰۲۰ (۱۸ دی ۱۳۹۸) عاجز ماندند یا نتوانستند حملات روز ۱۴ سپتامبر ۲۰۱۹ (۲۳ شهریور ۱۳۹۸) حوثی‌ها به پایلایگاه خریص و میدان نفتی بقیق که با موشک‌های کروز و پهپاد انجام پذیرفت را دفع نمایند، یکپارچه‌سازی سامانه‌های پدافندی و دفاع موشکی کشورهای منطقه که عمدتاً غربی و بعضاً روسی/چینی است (جدول شماره پنج) نمی‌تواند امنیت اسرائیل را ارتقا بخشد.

مشخصات سامانه‌های پدافند هوایی (Air Defence) و دفاع موشکی (Missile Defence)	تعداد	
برد بلند: سامانه پاتریوت (ساخت ایالات متحده) M901 Patriot PAC-2؛ برد متوسط: سامانه فلاخن داود (ساخت مشترک ایالات متحده- اسرائیل) David's Sling؛ برد کوتاه: سامانه گنبد آهنین (ساخت اسرائیل) Iron Dome؛ دفاع نقطه‌ای: سامانه مکیت (ساخت هند) Machibet؛ دفاع موشکی: ۲۴ سامانه آرو ۳ Arrow 2/Arrow 3	۴۰+ ۲۴ (سامانه ضد موشک آرو / Arrow 2/ Arrow 3)	اسرائیل
برد بلند: ۱۰۸ سامانه پاتریوت PAC-3؛ برد متوسط: ۱۷۸ سامانه هاک (ساخت ایالات متحده) MIM-23B I-Hawk؛ برد کوتاه: مجموعاً ۱۸۶ سامانه شامل: ۴۰ سامانه کروتال (ساخت فرانسه) Crotale، ۱۴۱ سامانه شاهین (از تقا یافته کروتال - اختصاصی برای عربستان سعودی) و ۵ سامانه وی ال میکا VL MICA؛ دفاع نقطه‌ای (Point-defence) مجموعاً ۴۰۰ سامانه از نوع اونچر (ساخت ایالات متحده) MI097 Avenger	۸۲۲	عربستان سعودی
برد بلند: ۱۸ سامانه اس-۳۰۰ (ساخت روسیه) S-300V4 (RS-SA-23)؛ برد متوسط: مجموعاً ۲۲۳ سامانه شامل: ۴۰ سامانه بوک (ساخت روسیه) 9K37MI-2/9K317 Buk-MI-2/M2E (RS-SA-11 Gaddy/RS-SA-17)؛ ۲۳ سامانه هاک MIM-23B I-Hawk؛ ۲۱۰ سامانه اس-۲۱۰ (ساخت روسیه) S-125-2M Pechora-2M (RS-SA-26)؛ ۷۵ سامانه فولکویف (ساخت روسیه) S-75M Volkhov (RS-SA-2 Guideline)؛ ۴۰ سامانه اس-۱۲۵ (ساخت روسیه) S-125-2M Pechora-2M (RS-SA-26)	۷۷۷	مصر
برد کوتاه: مجموعاً ۳۰۰ سامانه شامل: ۵۶ سامانه اس-ای-۶ (ساخت روسیه) 2K12 Kub (RS-SA-6 Gainful)؛ ۲۴ سامانه کروتال Crotale؛ ۱۰۰ سامانه تور-ام-یک (ساخت روسیه) 9K331 Tor-MI (RS-SA-15 Gauntlet)؛ ۱۰ سامانه تور-ام-دو (ساخت ایالات متحده) RIM-7M Sea Sparrow with Skyguard؛ ۱۲۰ سامانه اس-۱۲۵ (ساخت روسیه) S-125M Pechora-M (RS-SA-3 Goa)		
دفاع نقطه‌ای: مجموعاً ۱۳۶ سامانه شامل: ۵۰ سامانه اونچر (ساخت ایالات متحده) MI097 Avenger؛ ۵۰ سامانه چاپارل (ساخت ایالات متحده) M48 Sinai-23 with Ayn al-Sagr؛ ۳۶ سامانه سینا-۲۲ (ساخت مصر) Chaparral		
برد بلند: سامانه پاتریوت PAC-3؛ برد متوسط: سامانه هاک MIM-23B I-Hawk؛ برد کوتاه: سامانه کروتال Crotale و سامانه پانتسیر-اس یک (ساخت روسیه) 96K6 Pantsir-S1 (RS-SA-22)؛ دفاع نقطه‌ای: سامانه راپیر (ساخت بریتانیا) Rapier؛ دفاع موشکی: ۱۲ سامانه تاد THAAD	۴۲-۱۲ (سامانه ضد موشک تاد THAAD)	امارات
برد متوسط: ۲۴ سامانه هاک MIM-23B Phase III I-Hawk	۲۴	اردن
برد بلند: سامانه پاتریوت نسخه پاک-۳ M903 Patriot PAC-3 MSE	۱	قطر
برد متوسط: ۶ سامانه هاک (ساخت ایالات متحده) MIM-23B I-Hawk؛ برد کوتاه: ۷ سامانه کروتال (ساخت فرانسه) Crotale	۱۳	بحرین
دو آتشبار پدافند هوایی M902/M903 Patriot PAC-3/PAC-3 MSE	بحرین	ایالات متحده آمریکا
دو آتشبار پدافند هوایی M902/M903 Patriot PAC-3/PAC-3 MSE	قطر	
رادار AN/TPY-2 X-band radar (در اختیار فرماندهی استراتژیک ایالات متحده)	امارات	کشورهای اطراف ایران در اختیار فرماندهی مرکزی ایالات متحده (سنس‌تام)
دو آتشبار پدافند هوایی M902/M903 Patriot PAC-3/PAC-3 MSE	امارات	
رادار AN/TPY-2 X-band radar (در اختیار فرماندهی استراتژیک ایالات متحده) واقع در شهر کوره‌جیک (Kürecik) ترکیه	ترکیه	
رادار AN/TPY-2 X-band radar (در اختیار فرماندهی استراتژیک ایالات متحده) واقع در کوه کرن (Mount Keren) اسرائیل	اسرائیل	

جدول شماره پنج: تعداد و نوع سامانه‌های پدافندی کشورهای عضو ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای براساس آمار IISS

(The International Institute for Strategic Studies, 2022, pp. 61- 62)

(The International Institute for Strategic Studies, 2022, pp. 335- 376)

سوالی که در مورد این شیوه موازنه‌سازی اسرائیل وجود دارد آن است که آیا هدف(یا اهداف) عمده موازنه‌سازی یعنی ۱) هم‌سطح(برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری

اسلامی ایران و/یا ۲) کسب طیف بهتری از نتایج محقق شده است یا خیر؟ در مورد هدف اول باید گفت که یکپارچه‌سازی و شبکه‌سازی سامانه‌های پدافندی کشورهای منطقه نمی‌تواند اسرائیل را در تراز توان‌مندی جمهوری اسلامی ایران قرار دهد و آن رژیم را قادر به مقابله با توان‌مندی‌های موشکی و پهپادی جمهوری اسلامی ایران نماید. در تأیید این ادعا به یافته‌های ژنرال «فرانک مک‌کنزی»، رئیس ستاد فرماندهی مرکزی ایالات متحده [سنسنتکام]^۱ اشاره می‌گردد که در گزارش خود به کمیته خدمات مسلح مجلس نمایندگان ایالات متحده هشدار داد که استفاده گسترده ایران از هواپیماهای بدون سرنشین کوچک و متوسط [در مأموریت‌های] مراقبت و تهاجمی موجب گردیده که «برای اولین بار پس از جنگ کره، ما بدون برتری هوایی کامل عملیات انجام دهیم»^۲ (Martin & Capaccio, April 20, 2021, paragraph 13)

در مورد دست‌یابی اسرائیل به هدف دوم، باید گفت که پیشنهاد تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای یا تشکیل واقعی آن در بعد دیپلماتیک- رسانه‌ای آورده‌هایی را در سبب اسرائیل قرار داده و منجر به کسب طیف بهتری از نتایج برای آن رژیم می‌شود.

۲-۳-۳: دیپلماسی درهم‌تنیده: موازنه‌سازی خارجی- موازنه‌سازی نرم

یکی دیگر از شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران در ده سال اخیر (۲۰۱۲-۲۰۲۲)، دیپلماسی درهم‌تنیده^۳ می‌باشد. «پیپ» در این خصوص عنوان می‌دارد: «حتی دولت‌های قدرت‌مند نیز آزادی عمل کاملی ندارند که بتوانند قوانین و رویه‌های سازمان‌های مهم بین‌المللی یا رویه‌های دیپلماتیک پذیرفته‌شده را بدون از دست دادن حمایت قابل توجه [دولت‌های دیگر] از اهداف خود نادیده بگیرند. بر این اساس، دولت‌ها ممکن است از نهادهای بین‌المللی و مانورهای دیپلماتیک موقت در راستای به‌تأخیر انداختن طرح یک دولت قدرت‌مند برای جنگ بهره‌گیرند و عنصر غافلگیری^۴ را کاهش دهند و زمان بیشتری برای آماده شدن بخرند. این ایجاد تأخیر حتی ممکن است موضوع جنگ را منتفی سازد. اگر دولت قدرت‌مند یک دموکراسی باشد، دیپلماسی درهم‌تنیده نه تنها از طریق تأثیرگذاری بر موازنه توان‌مندی‌های نظامی که می‌تواند در [زمان] مناقشه مفید باشد، بلکه به‌واسطه

1. head of U.S. Central Command, General Frank McKenzie

2. "for the first time since the Korean War, we are operating without complete air superiority,"

3. Entangling diplomacy

4. element of surprise

تقویت [جبهه] مخالفین داخلی در برابر ماجراجویی‌های احتمالی در داخل آن دولت قدرت‌مند نیز اثرگذار است» (Pape, 2005, pp. 36-37).

اسرائیل به‌واسطه بهره‌گیری از این شیوه موازنه‌سازی به‌دنبال آن است که از نهادهای بین‌المللی (نظیر سازمان ملل متحد و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی) و مانورهای دیپلماتیک موقت در راستای به‌تأخیر انداختن برنامه هسته‌ای به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های قدرت جمهوری اسلامی ایران استفاده نماید تا زمان بیشتری برای آماده شدن و رویارویی نهایی با ایران هسته‌ای (به زعم خود) بخرد.

یکی از جلوه‌های بارز دیپلماسی درهم‌تنیده اسرائیل، سخن‌رانی «بنیامین نتانیاهو»، نخست‌وزیر اسرائیل در شصت و هفتمین مجمع عمومی سازمان ملل متحد در ۲۷ سپتامبر ۲۰۱۲ (۶ مهر ۱۳۹۱) بود که نشان داد وی درصدد ایجاد یک ائتلاف جهانی علیه جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. وی با نشان دادن نقاشی یک بمب که به‌زعم وی نمادی از بمب هسته‌ای ایران بود به مجمع عمومی سازمان ملل متحد توصیه کرد تا در راستای جلوگیری از دست‌یابی ایران به تسلیحات هسته‌ای، «یک خط قرمز واضح»^۱ ترسیم نماید. وی در سخن‌رانی خود اظهار داشت: «مسئله این نیست که آیا ایران به بمب [هسته‌ای] دست پیدا می‌کند یا خیر. مسئله این است که در چه مرحله‌ای می‌توانیم ایران را از دست‌یابی به بمب [هسته‌ای] باز داریم^۲. با توجه به سابقه تجاوز ایران [به کشورهای همسایه] بدون سلاح هسته‌ای، [از شما] می‌خواهم که تجاوز ایران مجهز به سلاح هسته‌ای را تصور کنید. چه کسی از شما در خاورمیانه احساس امنیت می‌کند؟ چه کسی در اروپا ایمن است؟ چه کسی در آمریکا امن است؟ چه کسی در هر کجای جهان [امن است؟» (Martinez, September 28, 2012, paragraph 3)

اکنون لازم است که به این پرسش پاسخ داده شود که آیا اسرائیل به‌واسطه در پیش گرفتن شیوه موازنه‌سازی دیپلماسی درهم‌تنیده توانسته هدف (یا اهداف) عمده موازنه‌سازی (یعنی ۱) هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران و/یا ۲) کسب طیف بهتری از نتایج را محقق نماید؟ در مورد هدف اول باید گفت که دیپلماسی درهم‌تنیده نتوانسته موجب هم‌سطح (برابر) شدن توان‌مندی‌های اسرائیل با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران شود. در مورد کسب هدف دوم نیز باید

1. a clear red line

2. It's not a question of whether Iran will get the bomb. The question is at what stage can we stop Iran from getting the bomb

گفت که اسرائیل توانسته در دوره‌هایی از بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ (نظیر دوره ترامپ در سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱) به‌مدد بهره‌گیری از دیپلماسی درهم‌تنیده، اقداماتی نظیر خروج ایالات متحده از برجام و اعمال سیاست فشار حداکثری^۱ علیه جمهوری اسلامی ایران را تسهیل و حتی سازمان‌دهی نماید. البته دیپلماسی درهم‌تنیده اسرائیل نتوانست در بازه زمانی ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷ مانع از امضای برجام (JCPOA) توسط قدرت‌های بزرگ جهان (P5+1) و تداوم آن گردد. اسرائیل به‌مدد دیپلماسی درهم‌تنیده موفق شده که از ظرفیت‌ها و مقدرات قدرت‌های بزرگ (بالأخص ایالات متحده) در راستای دستیابی به اهداف خود به بهترین شکل ممکن بهره‌گیرد. وتوی دست‌کم ۵۳ قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد علیه اسرائیل در ۵۰ سال توسط ایالات متحده موید این ادعا می‌باشد.

۳-۲-۳: موازنه‌سازی نیابتی: موازنه‌سازی خارجی - موازنه‌سازی سخت

یکی دیگر از شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران در ده سال اخیر (۲۰۱۲-۲۰۲۲)، موازنه‌سازی نیابتی^۲ می‌باشد. «موازنه‌سازی نیابتی به انتقال منابع، به‌ویژه تسلیحات، به اشخاص ثالث با هدف محدود نمودن قابلیت‌های نمایش [ایا انعکاس] قدرت یک دولت^۳ یا برطرف نمودن عدم تعادل قدرت در یک منطقه اشاره دارد. موازنه‌سازی نیابتی شامل اتحادهای رسمی نیست و حتی ممکن است [منابع منتقل شده به طرف ثالث] هیچ ورودی [و مزیت] عملیاتی [برای کشور انتقال دهنده] به همراه نداشته باشد» (Nexon, 2009, p. 345).

یکی از جلوه‌های بارز موازنه‌سازی نیابتی، کمک تسلیحاتی- مالی اسرائیل به گروه‌های مخالف ایران بالأخص در کردستان عراق (رجبی، ۱۳۹۹، ص. ۷۷۱) می‌باشد. در سالیان اخیر، گروه‌های تروریستی مستقر در اقلیم کردستان عراق نظیر «حزب کارگران کردستان (PKK)»^۴ که از حمایت تسلیحاتی- مالی اسرائیل برخوردارند، منشأ حملات مخربی علیه شخصیت‌ها و زیرساخت‌های نظامی و هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران بوده‌اند. به‌عنوان نمونه، روزنامه اسرائیلی «هاآرتص» گزارش داد که ۶ پهباد اسرائیلی که اواخر ماه فوریه از اقلیم کردستان عراق به هوا برخاسته‌اند یک پایگاه در غرب ایران را هدف قرار داده‌اند (Harel, March 15, 2022, paragraph 1). گفته می‌شود این پایگاه در بخش ماهیدشت استان کرمانشاه در غرب

1. maximum pressure

2. Proxy balancing

3. a state's power projection capabilities

4. Kurdistan Workers' Party (PKK)

ایران قرار دارد. فعالیت‌های مخرب اسرائیل در اقلیم کردستان عراق به حدی است که جمهوری اسلامی ایران در ۱۳ مارس ۲۰۲۲ (۲۳ اسفند ۱۴۰۰) دو مرکز آموزشی پیشرفته متعلق به موساد در اربیل را با موشک‌های بالستیک مورد حمله قرار داد. وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران نیز در مرداد ۱۴۰۱ از دستگیری عوامل یک تیم ترور که توسط صهیونیست‌ها برای انجام عملیات خراب‌کاری به ایران فرستاده شده بودند، خبر داد. گفته می‌شود اعضای این گروه از مخالفان جمهوری اسلامی ایران مستقر در اقلیم کردستان عراق می‌باشند.

در مورد دستیابی به هدف (یا اهداف) عمده موازنه‌سازی یعنی ۱) هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران و/یا ۲) کسب طیف بهتری از نتایج، باید گفت که ضربات ناشی از موازنه‌سازی نیابتی به اندازه‌ای نبوده که بتواند موجب هم‌سطح (برابر) شدن توان‌مندی‌های اسرائیل با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران شود. اما ضرباتی که از این ناحیه متوجه زیرساخت‌های نظامی و هسته‌ای از یک سو و شخصیت‌های نظامی و علمی جمهوری اسلامی ایران از دگرسو می‌گردد موجب کسب طیف بهتری از نتایج برای اسرائیل شده است.

۴-۳-۳: استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای]: موازنه‌سازی داخلی - موازنه‌سازی

نرم

یکی دیگر از شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران در ده سال اخیر (۲۰۱۲-۲۰۲۲)، استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای]^۱ می‌باشد. «استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای] گونه‌ای از موازنه‌سازی خارجی است که هدف آن افزایش قدرت نسبی یک دولت فراتر از [قدرت] تهدید خارجی، از طریق ممانعت از [اتحاد و] گروه‌سازی یا ایجاد شکاف در اتحاد‌های تهدیدآمیز می‌باشد» (Crawford, 2008, p. 3).

نمود عینی این شیوه موازنه‌سازی که با پشتیبانی ایالات متحده صورت می‌پذیرد، ایجاد شکاف و اختلاف بین متحدان ایران در عراق موسوم به محور مقاومت (رضایی و شریعتی، ۱۴۰۰، ص. ۳۵۹) می‌باشد تا به واسطه ایجاد شکاف در محور مقاومت موجب تضعیف قدرت جمهوری اسلامی ایران گردند. در این راستا به گزارش روزنامه «جرزالم [اورشلیم] پست» اسرائیل به قلم «گلن سگل» اشاره می‌گردد: «دیدار اخیر نخست‌وزیر، بنیامین نتانیاهو با رهبران [کشورهای] خلیج فارس در کنفرانس ورشو،

راه را برای گمانه‌زنی‌ها درباره کشور دیگر در منطقه [که به روند عادی‌سازی روابط با اسرائیل بپیوندد]، یعنی عراق، باز نموده است. اسرائیل، مانند بسیاری از کشورهای دیگر، در طول سال‌ها دیدگاهی پر فراز و نشیب نسبت به ایران و عراق داشته است. مانند سایر کشورها، اسرائیل هرگز موفق نشده است که با هر دو [کشور] در یک زمان دوست شود. در واقع، دیگران به دنبال ترویج درگیری بین ایران و عراق در راستای کمک به برقراری موازنه منطقه‌ای^۱ بوده‌اند. در این میان، اسرائیل به دنبال استراتژی «تفرقه بیانداز و حکومت کن»^۲ است، زیرا تا زمانی که دشمنان اسرائیل درگیر منازعه با دیگران هستند، اسرائیل معمولاً به عنوان یک هدف نادیده گرفته می‌شود. اسرائیل و ایران با هم اختلاف دارند، بنابراین جای تعجب نیست که اسرائیل سعی کند با عراق دوست شود. روشن است که اسرائیل و کردها روابط کاری خوبی دارند و منافع مشترکی در مورد سرنوشت سوریه دارند. اما مانند سایر کشورهای عربی، داشتن روابط کاری خوب - چه اقتصادی و چه حتی فروش تسلیحات - به این معنی نیست که آن‌ها اسرائیل را به عنوان سرزمین ملی یهودیان^۳ به رسمیت بشناسند یا حتی با برقراری روابط دیپلماتیک رسمی موافقت نمایند. اخیراً فاش شد که چندین هیأت عراقی در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ از اسرائیل دیدن کرده‌اند. اگرچه بسیار خوش‌بینانه است که [فکر کنیم] در این جلسات در مورد آینده روابط عراق و اسرائیل زیاد بحث می‌شود» (Segell, March 2, 2019, paragraph 2).

استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای] اگرچه نمی‌تواند موجب هم‌سطح (برابر) شدن توان‌مندی‌های اسرائیل با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران شود، لکن به واسطه ایجاد شکاف در میان متحدان جمهوری اسلامی ایران در محور مقاومت می‌تواند موجب کسب طیف بهتری از نتایج برای اسرائیل گردد.

۵-۳-۳. ممانعت سرزمینی: موازنه‌سازی داخلی - موازنه‌سازی سخت

یکی دیگر از شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران در ده سال اخیر (۲۰۱۲-۲۰۲۲)، ممانعت سرزمینی^۴ می‌باشد. «دولت‌هایی که دارای دست برتر هستند، اغلب از دسترسی به قلمرو طرف ثالث به عنوان مناطق استقرار نیروهای زمینی یا محل عبور نیروهای هوایی و دریایی^۵ سود می‌برند. ممانعت از

1. establishing a regional balance

2. strategy of "divide and rule"

3. Jewish national homeland

4. Territorial denial

5. access to the territory of third parties as staging areas for ground forces

دسترسی [دولت برتر] به این سرزمین [به‌واسطه اقداماتی] نظیر افزایش محدودیت‌های لجستیکی برای دولت برتر یا وادار کردن [دولت برتر] به جنگ صرفاً با [استفاده از] نیروی هوایی یا دریایی، یا [اعمال] محدودیت‌هایی که نیروی کلی دولت قدرت‌مند در مقابل دولت ضعیف‌تر را به‌نحو مؤثری کاهش می‌دهد، می‌تواند چشم‌انداز دولت برتر برای پیروزی را تیره سازد» (Pape, 2005, p. 37).

حضور نظامی جمهوری اسلامی ایران در کشور سوریه مزیت‌های فراوانی را در اختیار جمهوری اسلامی ایران قرار داده و موقعیت منطقه‌ای ایران را ارتقا بخشیده است. اسرائیل با آگاهی از این موقعیت و چشم‌انداز برتر جمهوری اسلامی ایران که می‌تواند در راستای اعمال فشار بر اسرائیل و تقویت متحدان منطقه‌ای ایران در محور مقاومت به‌کار گرفته شود، در سال‌های اخیر تلاش نموده است تا با در پیش‌گرفتن شیوه موازنه‌سازی ممانعت سرزمینی در کنار شیوه‌های دیگر، حملات هوایی پر حجمی را علیه اهداف نظامی در خاک سوریه و محموله‌های ارسالی به آن کشور انجام دهد (شعرباف و جرس، ۱۳۹۸، ص. ۱۵۵) تا بتواند برای جمهوری اسلامی ایران و متحدان منطقه‌ای که در قالب مأموریت ضدتروریسم در کشور سوریه حضور دارند، محدودیت‌های لجستیکی ایجاد نماید. البته این حملات که عمدتاً از آسمان لبنان یا از مسیر هوایی دریای مدیترانه صورت می‌پذیرد، تاکنون نتوانسته جمهوری اسلامی ایران و متحدان را وادار به دست کشیدن از مأموریت ضدتروریسم و خروج از خاک سوریه بنماید.

اگرچه اسرائیل به‌واسطه اعمال شیوه موازنه‌سازی ممانعت سرزمینی نمی‌تواند موجب هم‌سطح (برابر) شدن توان‌مندی‌های خود با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران شود، به‌واسطه وارد نمودن ضربات «جراحی‌گونه»^۱ به قابلیت‌های نظامی جمهوری اسلامی ایران در سوریه (به‌زعم خود اسرائیلی‌ها)، می‌تواند طیف بهتری از نتایج را کسب نماید و در درازمدت سایر متحدان ایران در محور مقاومت را وادار به محاسبه‌گری در تعامل با ایران نماید.

۶-۲-۳-۳. اقدام پنهان: موازنه‌سازی داخلی- موازنه‌سازی سخت

یکی دیگر از شیوه‌های موازنه‌سازی، اقدام یا عملیات پنهان می‌باشد که اسرائیل نیز در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ بارها از این شیوه استفاده نموده است. «یک سازمان اطلاعاتی از طریق «اقدام پنهان»^۲ بر شرایط سیاسی، اقتصادی و نظامی

1. Surgical Strikes

2. Covert Action

کشور هدف تأثیر می‌گذارد، به نحوی که نقش دولت متبوع سازمان اطلاعاتی در این امر آشکار نگردیده یا برای اثبات این تأثیرگذاری هیچ‌گونه سند و مدرکی وجود نداشته یا در دسترس نباشد» (Godson, May & Schmitt, 1995, p. 237). «اقدامات (یا عملیات) پنهان در فرهنگ اطلاعاتی ایالات متحده به تلاش یک حکومت برای پیگیری اهداف سیاست خارجی خود از طریق انجام برخی فعالیت‌های مخفی برای تأثیر گذاشتن بر رفتار یک حکومت خارجی یا موقعیت‌ها و رویدادهای سیاسی، نظامی، اقتصادی، یا اجتماعی در یک کشور خارجی اشاره دارد. همان‌گونه که این اصطلاح دلالت دارد، مشخصه تعریف‌کننده اقدامات پنهان این است که حکومتی که به انجام این فعالیت‌ها مبادرت می‌ورزد آن‌ها را به روشی مخفی یا پنهانی^۱ انجام می‌دهد» (Shulsky & Schmitt, 2002, p. 75).

ترور دانشمندان هسته‌ای نظیر شهدای والامقام شهرداری، فخری‌زاده، علی‌محمدی، احمدی روشن، رضایی‌نژاد، حسین‌پور و ... خراب‌کاری در تأسیسات هسته‌ای، ترور مقامات امنیتی مرتبط با پرونده سوریه (شهید صیاد خدایی)، حمله پهپادی به تأسیسات هسته‌ای و نظامی (حمله پهپادی به پایگاه ماهیدشت در استان کرمانشاه در دی ماه ۱۴۰۰) و مواردی از این دست نمونه‌هایی بارز از اقدام یا عملیات پنهان اسرائیل در راستای موازنه‌سازی در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ می‌باشند. موازنه‌سازی براساس اقدام پنهان اگرچه نمی‌تواند موجب هم‌سطح (برابر) شدن توان‌مندی‌های اسرائیل با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران شود، لکن به‌واسطه اختلال در برنامه هسته‌ای و نظامی جمهوری اسلامی ایران (ولو موقتی) می‌تواند موجب کسب طیف بهتری از نتایج برای اسرائیل گردد. در جدول شماره شش، شیوه‌های مختلف موازنه‌سازی اسرائیل در مقابل جمهوری اسلامی ایران و ماهیت آن‌ها توضیح داده شده است.

^۱. a secret or covert manner

توضیحات (تعمیر موازنه‌سازی خارجی/داخلی: سخت/نرم؛ مثبت/منفی برگرفته از محققان (نتو) رتالیست می‌باشد که در جدول شماره سه به‌صورت کامل توضیح داده شده است)	ماهیت موازنه‌سازی					شیوه‌های موازنه‌سازی اسرائیل در مقابل جمهوری اسلامی ایران
	خارجی	داخلی	سخت	نرم	مثبت	
ماهیت موازنه‌سازی، خارجی است، زیرا اقدامی در راستای تشکیل اتحاد و ائتلاف است	✓			✓	✓	تشکیل ائتلاف منطقه‌ای در مقابل جمهوری اسلامی ایران (پیمان ابراهیم)
ماهیت موازنه‌سازی، نرم است، زیرا متکی به ابزارهای غیرنظامی می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، مثبت است، زیرا مطابق تعریف «کای هی» در راستای تقویت قدرت اسرائیل در سیاست جهانی عمل می‌نماید (رجوع شود به جدول شماره سه)						
ماهیت موازنه‌سازی، خارجی می‌باشد، زیرا به دنبال تشکیل ائتلاف و اتکا به توان‌مندی‌های متحدان است	✓		✓			تلاش در راستای تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای در مقابل جمهوری اسلامی ایران
ماهیت موازنه‌سازی، سخت است، زیرا متکی به ابزارهای نظامی می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، منفی است، زیرا به دنبال تضعیف قدرت حریف (جمهوری اسلامی ایران) می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، خارجی است، زیرا از نهادهای بین‌المللی نظیر سازمان ملل متحد (توان‌مندی‌های خارجی) در راستای تضعیف مولفه‌های قدرت جمهوری اسلامی ایران بهره می‌گیرد.	✓		✓			دیپلماسی درهم‌تنیده
ماهیت موازنه‌سازی، نرم است، زیرا متکی به ابزارهای غیرنظامی می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، منفی است، زیرا به دنبال تضعیف قدرت حریف (جمهوری اسلامی ایران) می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، خارجی است، زیرا به توان‌مندی‌های متحدان اتکا دارد	✓		✓			موازنه‌سازی نیابتی
ماهیت موازنه‌سازی، سخت است، زیرا متکی به ابزارهای نظامی می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، منفی است، زیرا به دنبال تضعیف قدرت حریف (جمهوری اسلامی ایران) می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، داخلی است، زیرا متکی به توان‌مندی‌های داخلی اسرائیل می‌باشد	✓		✓			استراتژی ایجاد شکاف (یا گوه‌ای)
ماهیت موازنه‌سازی، نرم است، زیرا متکی به ابزارهای غیرنظامی می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، منفی است، زیرا به دنبال تضعیف قدرت حریف (جمهوری اسلامی ایران) می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، داخلی است، زیرا به توان‌مندی‌های داخلی اسرائیل اتکا دارد	✓		✓	✓		ممانعت سرزمینی
ماهیت موازنه‌سازی، سخت است، زیرا متکی به ابزارهای نظامی می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، منفی است، زیرا به دنبال تضعیف قدرت حریف (جمهوری اسلامی ایران) می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، داخلی است، زیرا به واسطه توان‌مندی‌های داخلی اسرائیل انجام می‌پذیرد	✓		✓	✓		اقدام یا عملیات پنهان
ماهیت موازنه‌سازی، سخت است، زیرا متکی به ابزارهای نظامی می‌باشد						
ماهیت موازنه‌سازی، منفی است، زیرا به دنبال تضعیف قدرت حریف (جمهوری اسلامی ایران) می‌باشد						

جدول شماره شش: انواع و ماهیت شیوه‌های مختلف موازنه‌سازی اسرائیل در مقابل جمهوری اسلامی ایران (منبع: نگارندگان)

نتیجه‌گیری

در این پژوهش، مفهوم موازنه‌سازی به‌منظور تبیین رفتار سیاست خارجی اسرائیل به‌کار گرفته شد و این فرضیه مورد تأیید قرار گرفت که اسرائیل به‌واسطه موازنه‌سازی که یک استراتژی یا رفتار دولتی است، می‌کوشد در راستای: ۱) افزایش توان‌مندی‌های خود؛ و ۲) تضعیف توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران به‌منظور الف) هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران و/یا ب) کسب طیف بهتری از نتایج گام بردارد. در این راستا هفت شیوه موازنه‌سازی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران شامل تشکیل ائتلاف منطقه‌ای (پیمان ابراهیم)، تلاش در راستای تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای، دیپلماسی درهم‌تنیده، موازنه‌سازی

نیابتی، استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای]، ممانعت سرزمینی و اقدام پنهان مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که تشکیل ائتلاف منطقه‌ای براساس پیمان ابراهیم یک شیوه موازنه‌سازی خارجی، نرم و مثبت می‌باشد. تلاش در راستای تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای یک شیوه موازنه‌سازی خارجی، سخت و منفی است. دیپلماسی درهم‌تنیده یک شیوه موازنه‌سازی خارجی، نرم و منفی می‌باشد. موازنه‌سازی نیابتی یک شیوه موازنه‌سازی خارجی، سخت و منفی است. استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای] یک شیوه موازنه‌سازی داخلی، نرم و منفی می‌باشد. ممانعت سرزمینی یک شیوه موازنه‌سازی داخلی، سخت و منفی است و نهایتاً اقدام پنهان یک شیوه موازنه‌سازی داخلی، سخت و منفی می‌باشد.

اگرچه در هیچ‌یک از این هفت شیوه، هدف اول موازنه‌سازی یعنی هم‌سطح (برابر) شدن با توان‌مندی‌های جمهوری اسلامی ایران محقق نشده است، لکن هدف دوم موازنه‌سازی یعنی کسب طیف بهتری از نتایج برای اسرائیل در تمامی این هفت شیوه محقق شده است:

۱) توافقات ابراهیم توانسته در حوزه‌های اقتصادی (از جمله گردشگری)، دیپلماتیک- رسانه‌ای و امنیتی (مخصوصاً در بخش جمع‌آوری پنهان، ضداطلاعات و عملیات پنهان) آورده‌هایی را در سبب اسرائیل قرار دهد و منجر به کسب طیف بهتری از نتایج برای آن رژیم شود.

۲) پیشنهاد تشکیل ائتلاف دفاع هوایی منطقه‌ای یا تشکیل واقعی آن در بعد دیپلماتیک- رسانه‌ای آورده‌هایی را در سبب اسرائیل قرار داده و منجر به کسب طیف بهتری از نتایج برای آن رژیم شده است.

۳) اسرائیل به‌مدد بهره‌گیری از دیپلماسی درهم‌تنیده توانسته در دوره‌هایی از بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ (نظیر دوره ترامپ در سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱)، اقداماتی نظیر خروج ایالات متحده از برجام و اعمال سیاست فشار حداکثری علیه جمهوری اسلامی ایران را تسهیل و حتی سازمان‌دهی نماید. البته دیپلماسی درهم‌تنیده اسرائیل نتوانست در بازه زمانی ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷ مانع از امضای برجام (JCPOA) توسط قدرت‌های بزرگ جهان (P5+1) و تداوم آن گردد.

۴) ضرباتی که از ناحیه موازنه‌سازی نیابتی متوجه زیرساخت‌های نظامی و هسته‌ای از یک‌سو و شخصیت‌های نظامی و علمی جمهوری اسلامی ایران از دگرسو گردیده موجب کسب طیف بهتری از نتایج برای اسرائیل شده است.

۵) استراتژی ایجاد شکاف [یا گوه‌ای] به‌واسطه ایجاد شکاف در میان متحدان جمهوری اسلامی ایران در محور مقاومت (مخصوصاً در مورد کشور عراق) توانسته موجب کسب طیف بهتری از نتایج برای اسرائیل گردد.

۶) اگرچه اسرائیل از طریق اعمال شیوه موازنه‌سازی ممانعت سرزمینی و به‌واسطه وارد نمودن ضربات «جراحی‌گونه» به قابلیت‌های نظامی جمهوری اسلامی ایران در سوریه (به‌زعم خود اسرائیلی‌ها)، می‌تواند طیف بهتری از نتایج را کسب نماید و در درازمدت سایر متحدان ایران در محور مقاومت را وادار به محاسبه‌گری در تعامل با ایران نماید.

۷) موازنه‌سازی براساس اقدام پنهان به‌واسطه اختلال در برنامه هسته‌ای و نظامی جمهوری اسلامی ایران (ولو موقتی) می‌تواند موجب کسب طیف بهتری از نتایج برای اسرائیل گردد.

منابع

رضایی، نیما و شریعتی، مجتبی (۱۴۰۰). ظرفیت‌سنجی شکل‌گیری رژیم امنیتی مبتنی بر «چانه‌زنی نهادی» در مذاکرات جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی. *فصل‌نامه روابط خارجی*، دوره ۱۳، شماره ۲، شماره پیاپی ۵۰، صص. ۳۷۰-۳۳۷.

رجبی، محمد (۱۳۹۹). روابط رژیم صهیونیستی با اقلیم کردستان عراق و تأثیر آن بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران. *فصل‌نامه روابط خارجی*، دوره ۱۲، شماره ۴، شماره پیاپی ۴۸، صص. ۸۰۳-۷۶۹.

شعرباف، جواد و جریست، هاجر (۱۳۹۸). روابط روسیه و اسرائیل در پرتو نقش منطقه‌ای ایران. *فصل‌نامه روابط خارجی*، دوره ۱۱، شماره ۴، شماره پیاپی ۴۴، صص. ۱۴۳-۱۷۰.

Art, R. J., Brooks, S. G., Wohlforth, W. C., Lieber, K. A., & Alexander, G. (2005/06). Correspondence: Striking the Balance. *International Security*, Vol. 30, No. 3, pp. 177-196.

Crawford, T. W. (2008). Wedge Strategy, Balancing, and the Deviant Case of Spain, 1940-41. *Security Studies*, Vol. 17, No. 1, pp. 1-38.

Eilstrup- Sangiovanni, M. (2009). The End of Balance-of-Power Theory? A Comment on Wohlforth et al.'s 'Testing Balance-of-Power Theory in World History'. *European Journal of International Relations*. Vol. 15, No. 2, pp. 347-380.

Elman, C. (2002). Introduction: Appraising Balance of Power Theory. In John Vasquez & Colin Elman. *Realism and the Balancing of Power*. New York: Prentice Hall.

Federman, J. (June 20, 2022). Israel says regional alliance has thwarted Iranian attacks. Retrieved from *The Associated Press Website*: <https://apnews.com/article/biden-politics-saudi-arabia-middle-east-israel-3f72d30c78fd74ff770bea6f120876bc>

Godson, R., May, E., & Schmitt, G. (1995). *U.S. Intelligence at the Crossroads: Agendas for Reform*. Washington, DC: Brassey's.

Godson, R. (1987). Intelligence: An American View. In K. G. Robertson. *British and American Approaches to Intelligence*. London: Palgrave Macmillan.

Gross, J. A. (June 27, 2022). Gantz: Israel is building a Middle East air defense alliance against Iran: Defense minister hints at report on US-led talks between Israel, Saudi Arabia, and others to counter Tehran's missiles and drones; stresses opposition to 'bad nuclear deal'. Retrieved from *The Times of Israel Website*: <https://www.timesofisrael.com/gantz-israel-is-building-a-middle-east-air-defense-alliance-against-iran/>

Harel, A. (March 15, 2022). Hundreds of Iranian Drones Destroyed in Israel-attributed Attack Last Month: Six Israeli drones struck a base in

western Iran, reports say, in what may have been the motive for Tehran's Saturday night missile strike on Irbil. Retrieved from *The Haaretz* Website: <https://www.haaretz.com/israel-news/2022-03-15/ty-article/.highlight/israel-destroyed-hundreds-of-iranian-drones-in-massive-strike/00000180-5bc8-dc1d-afc2-fbcd1b240000>

He, K. (2012). Undermining Adversaries: Unipolarity, Threat Perception, and Negative Balancing Strategies after the Cold War. *Security Studies*, Vol. 21, No. 2, pp. 154–191.

Labs, E. J. (1992). Do Weak States Bandwagon?. *Security Studies*, Vol. 1, No. 3, pp. 383–416.

Layne, C. (2006). The Unipolar Illusion Revisited: The Coming End of the United States' Unipolar Moment. *International Security*, Vol. 31, No. 2, pp. 7–41.

Layne, C. (2004). The War on Terrorism and the Balance of Power: The Paradoxes of American Hegemony. In T. V. Paul, James J. Wirtz, & Michel Fortmann. *Balance of power: theory and practice in the 21st century*. Stanford, California: Stanford University Press.

Levy, J. S., & Thompson, W. R. (2005). Hegemonic Threats and Great Power Balancing in Europe, 1495–1999. *Security Studies*, Vol. 14, No. 1, pp. 1–33.

Levy, J. S. (2004). What Do Great Powers Balance Against and When? In T. V. Paul, James J. Wirtz, & Michel Fortmann. *Balance of power: theory and practice in the 21st century*. Stanford, California: Stanford University Press.

Martin, P., & Capaccio, A. (April 20, 2021). Iran Is a Daily Threat as U.S. Dominance Wanes, General Says. Retrieved from *The Bloomberg* Website:

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-04-20/iran-presents-daily-threat-as-u-s-dominance-wanes-general-says>

Martin, S. B. (2003). From Balance of Power to Balancing Behavior: The Long and Winding Road. In Andrew K. Hanami. *Perspectives on Structural Realism*. New York & Hampshire: Palgrave Macmillan.

Martinez, M. (September 28, 2012). Netanyahu Asks U.N. to Draw 'Red Line' on Iran's Nuclear Plans. Retrieved from *The CNN* Website: <http://edition.cnn.com/2012/09/27/world/new-york-unga/>

Mearsheimer, J. J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*. New York: W. W. Norton & Company.

Nexon, D. H. (2009). The Balance of Power in the Balance. *World Politics*, Vol. 6, No. 2, pp 330 - 359.

Pape, R. A. (2005). Soft Balancing Against the United States. *International Security*, Vol. 30, No. 1, pp. 7–45.

Paul, T. V. (2004). Introduction: The Enduring Axioms of Balance of Power Theory and Their Contemporary Relevance. In T. V. Paul, James J. Wirtz, and Michel Fortmann. *Balance of power: theory and practice in the 21st century*. Stanford, California: Stanford University Press.

Segell, G. (March 2, 2019). Israel's divide and rule: Iran and Iraq; Israel finds favor in this policy of strategy of "divide and rule," because so long as Israel's adversaries are engaged in a conflict with others, Israel is usually ignored as a target. Retrieved from *The Jerusalem Post* Website: <https://www.jpost.com/opinion/israels-divide-and-rule-iran-and-iraq-582243>

Seligman, L., & Ward, A. (July 12, 2022). Biden wants a Middle East air defense 'alliance.' But it's a long way off: Experts warn that old grudges among nations and technical challenges could delay a missile shield for years. Retrieved from *The Politico* Website: <https://www.politico.com/news/2022/07/12/biden-middle-east-air-defense-alliance-00045423>

Schroeder, P. (1994). Historical Reality vs. Neo-realist Theory. *International Security*, Vol. 19, No. 1, pp. 108–148.

Schweller, R. L. (2006). *Unanswered Threats: political constraints on the balance of power*. Princeton & Oxford: Princeton University Press.

Shulsky, A. N., & Schmitt, G. J. (2002). *Silent Warfare: Understanding the World of Intelligence*. Third Edition. Washington, D. C.: Potomac Books, Inc.

Taliaferro, J. W. (2000/01). Security Seeking under Anarchy: Defensive Realism Revisited. *International Security*, Vol. 25, No. 3, pp. 128–161.

The International Institute for Strategic Studies (2022). *The Military Balance 2022: The Annual Assessment of Global Military Capabilities and Defence Economics*. London: Routledge.

Trump, D. J. (September 15, 2020). Remarks With Prime Minister Benjamin Netanyahu of Israel, Minister of Foreign Affairs and International Cooperation Abdallah bin Zayid Al Nuhayyan of the United Arab Emirates, and Minister of Foreign Affairs Abdullatif bin Rashid Al Zayani of Bahrain at the Abraham Accords Signing Ceremony. Retrieved from *The American Presidency Project* Website: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-with-prime-minister-benjamin-netanyahu-israel-minister-foreign-affairs-and>

United Arab Emirates Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation (March 14, 2021). UAE announces \$10 billion fund for investments in Israel. Retrieved from *The United Arab Emirates Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation* Website: [https://www.mofaic.gov.ae/en/missions/tel-aviv/media-hub/embassy-news/uae-announces-\\$10-billion-fund-for-investments-in-israel](https://www.mofaic.gov.ae/en/missions/tel-aviv/media-hub/embassy-news/uae-announces-$10-billion-fund-for-investments-in-israel)

Walt, S. M. (1990). *The Origins of Alliances*. Ithaca & London: Cornell University Press.

Waltz, K. N. (1979). *Theory of International Politics*. Mass.: Addison-Wesley.

Wohlforth, W. C., Kaufman, S. J., & Little, R. (2007). Introduction: Balance and Hierarchy in International Systems. In Stuart J. Kaufman, Richard Little & William C. Wohlforth. *The Balance of Power in World History*. New York & Hampshire: Palgrave Macmillan.